

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič 4 Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, večji inserati petič vrsta Din 4.—, Popust po dogovoru. Inseratni davek pošte. Slovenski Narod, večja letno v Jugoslaviji 144.— Din, za izkrajstvo 300 Din. Rokopisi se ne vračajo.

Naše telefonske številke so 3122, 3123, 3124, 3125, in 3126.

Naše telefonske številke so 3122, 3123, 3124, 3125, in 3126.

Trocki je utonil v Črnem morju?

Žrtev silnih viharjev je postala tudi sovjetska ladja, na kateri se je vozil Trockij v izgnanstvo — Točnih vesti še ni

Berlin, 4. januarja. Tukaj vlada veliko vznemirjenje radi neizvestnosti o usodi Leva Trockija. Po večeršnjih vesteh bi imel Trockij že prispeti v Carigrad, ponoči pa so prispela poročila da divja nad Črnim morjem silno neurje s snežnimi meteži. Žrtev viharja je postala po zadnjih vesteh tudi sovjetska potniška ladja »Krasniflot«, ki se je potopila z vso posadko in vsemi potniki. Med potniki je bil tudi Lev Trockij, ki se je nahajal s svojo rodbino na potu v Carigrad.

Potrdira te vesti do danes zjutraj še ni bilo mogoče dobiti, ravno tako pa tudi ne nikakih podrobnosti. Le v tem soglašajo vsa poročila iz mest ob Črnem morju, da besnijo nad morjem srditi viharji in da kličejo vse ladje obupno na pomoč. Usoda Trockija je radi tega ta hip še docela neznana.

Likvidacija oficirske revolte v Španiji

Samomor na smrt obsojenih oficirjev — Ponoven upor garnizije v Valenciji — Uporniki zahtevajo spremembo režima

Madrid, 4. februarja. Upor, ki so ga organizirali artiljerijski oficirji proti sedanjemu režimu je v glavnem zadušeno. Vlada je zopet gospodar položaja, vendar pa mir ne ni povsod vzpostavljen. V raznih manjših garnizijah se uporniki še vedno protivojvodrebam vlade in zahtevajo spremembo režima. Vlada je na vse strani razposlala svoje zaupnike z neomejenimi pooblastili, da posredno odstranijo vse sumljive elemente in vzpostavijo avtoriteto režima. V Valenciji, kjer se nahaja glavni center upornikov, je bil poslan general Sanjurjo, ki ima naloge odstraniti z vodilnih mest vse dosedanje uradništvo, ter ga nadomestiti z drugim, ki je vladni popolnoma udano. Komendant mesta je bil takoj po prihodu generala aretiran. Trije višji artiljerijski oficirji, ki so bili

obdolženi, da so kolovodje zarote, in ki so bili po udušenju upora v Ciudad Realu obsojeni na smrt, so v zaporu izvršili samomor. Zatrjuje se, da so jih k temu prisilili njihovi tovariši, ko so izvedeli, da se bodo morali na smrt obsojeni zagovarjati tudi še pred civilnim sodiščem, da bi tako izvedeli od njih podrobnosti o organizaciji upora. Boječ se, da bi ne izdali skrivncev, so jih ostali zaprti oficirji prisilili, da so izvršili samomor.

Pariz, 4. februarja. Garnizija v Valenciji se je ponovno uprla. General Sanjurjo, ki je bil poslan od vlade, da napravi red, je bil od upornikov aretiran in zaprt. Polotaj je zelo resen. Radi stroge cenzure ni mogoče izvesti podrobnosti.

Požar v predsedniškem dvorcu v Hradčanih

Sinoči je začelo goreti v slovitom zgodovinskem dvorcu na Hradčanih. — Požar so sicer kmalu ogasili, vendar pa je povzročil neizmerno škodo.

Praga, 4. februarja. Sinoči ob 21.15 je nastal v predsedniškem dvorcu na Hradčanih požar, ki je kljub temu, da je bil takoj pogasjen, povzročil velikansko škodo. Najprej so opazili na hodniku prvega nadstropja med avdienco in prestolno dvorano dim, ki se je širil po vsem poslopju. Grajska požarna bramba je sicer takoj stopila v akcijo, vendar pa ni mogla ugotoviti, od kod izvira ogenj, ker radi gostega in dušiljave dima ni mogla prodreti do pravega ognjišča. Takoj nato je dospel mestna požarna bramba, kateri se je posrežilo ogenj ob 22.15 lokalizirati in pogasiti. Na lice mesta je pri-

hitel tudi prezident Masaryk v spremstvu svoje hčerke.

Poznejša preiskava je ugotovila, da je nastal ogenj na Hradčanih vsled starinske konstrukcije gradu. Dimnik v pritličju ležeče kuhinje vodi namreč ob lesenem tramovju ki se je večerj vnelo v prvem nadstropju. Od tlečega tramovja se je ogenj razširil na stene od tam na tla. Gasilci so morali podreti dve vmesni steni, da so mogla ogreti pogasiti. Zgorile sta dve dragoceni slike in dva gobelina ter nekaj starinskega pohištva. Škoda je veličanska in doslej ni niti približno ugotovljena.

Ledeni viharji nad vso Evropo

Mrzli val zajema vedno večje ozemlje. — Številne smrtno žrtve. Potopljene in poškodovane parnike.

Beograd, 4. februarja. Po vseh izraznih krajih države beležijo povsod velik padec temperature. Po vsej državi je zavladal silen mraz. Povsod veje močna burja, ki povzroča velike snežne zamete na železniških progah. Promet na progi Paračin-Zaječar je popolnoma ustavljen. Vsi vlaki imajo velike zamude. Po vesteh iz južne Srbije, vladatamkaj velik mraz ter je ves promet močno ogrožen. Brzovlak, ki bi imel priti iz Skoplja večerj zjutraj, je dospel šele zvečer. V Sremu je tak mraz, da ga niti najstarejši ljudje ne pomnijo. Temperatura je padla na 23 stopinj pod ničlo. Foleg velikih zamud vlakov beležijo kronika tudi mnogo drugih nesreč. Več kmetov, ki so bili na poti domov v Valjevo, je zmrznilo ter so jim morali nuditi zdravniško pomoč. Poročajo pa tudi o mnogih smrtnih žrtvah. Na liški progi se je izgubil cel vlak. Železniške oblasti so skušale očistiti progo od snega, vse delo pa je bilo zaman in so ga nato večerj opustili.

Oporto, 4. februarja. V zalivu se je potopil davi norveški parnik Beiser. Od posadke je utonilo 25 moških. Parnik je prispel iz Bremena ter je bil na odprtem morju radi viharja tako havariran, da ni mogel več zavirati.

Pariz, 4. februarja. Belgijski parnik »Seresiac« je v viharju zadel štiri milje od obale na pečino ter se tako poškodoval, da se je v par urah potopil.

Pariz, 4. februarja. Vso Francijo je zajel mrzel val. Temperatura od večerj neprestano pada ter znaša povprečno 20 do 25 stopinj pod ničlo. V Parizu in v okolici je zmrznilo okrog 50 oseb. Železniški promet je zelo otežkočen. mnogo telefonskih in brezžičnih zvez je prekinjenih.

London, 4. februarja. Nad Anglijo divja mrzla burja, koje hitrost znaša povprečno 84 milj na uro. Na nekaterih progah je bil promet docela ustavljen. Vihar je povzročil zlasti v mestih mnogo škodo.

Carigrad, 4. februarja. Parniki, ki so na Črnem morju, kličejo neprestano na pomoč. Na morju razsaja strašna burja. Ladje, ki so se še pravčasno zatekle v pristanišča, ne morejo iz luk. Tri garniture ekspresnega vlaka so obšli v snegu in jih doslej ni bilo mogoče rešiti.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize: Amsterdam 0—22.825, Berlin 13.51—13.54 (13.525), Bruselj 0—7.9178, Budimpešta 0—9.9355, Curih 1094.4—1097.4 (1095.9), Dunaj 7.992—8.022 (8.007), London 275.87—276.67 (276.27), New York 0—56.87, Pariz 0—222.58, Praga 168.2—169 (168.6), Trst 297.15—299.15 (298.15).

Elektri: Celjska 158 den., Ljubljanska kreditna 125 den., Prastedena 930 den., Kreditni zavod 175 den., Večje 120 den., Ruše 260—280, Stavbna 56 den., Sešir 108 den.

INOZEMSKA BORZA.
Curih: Beograd 9.125, Dunaj 73.12, Budimpešta 90.65, Berlin 12.55, Milan 27.22

Iz ljubljanske kronike

Tragična smrt mladega delavca

Ljubljana, 4. februarja.

Včeraj popoldne so našli v veliki dvorani stavbe Kranjske hranilnice v Knafljovi ulici mrtvega komaj 2letnega delavca Franceta Zadravca. Zastupil se je s plinom ki ga je razvil koks v rebrni peči za segrevanje in osuševanje zidu. V poslopju Kranjske hranilnice namreč prezidavajo in restavrirajo nekatere prostore. Adaptacije je prevzela tverka Ogrin, pri kateri je bil zaposlen Zadravec. V noči od sobote na nedeljo so predelane prostore zopet umetno izsuševali. Delavec France pa je bil določen za kontrolno čez noč. Polagati je moral koks v peč in paziti, da se zid radi prehude vročine ne vname.

Ko pa je prišel včeraj zjutrajstavniki mojster g. Ogrin v Kranjsko hranilnico je našel nesrečnega Zadravca mrtvega. Silen plin, ki ga je razvil koks v peči, ga je omamili in zadušil. O tragičnem dogodku je bila takoj obveščena policija, na kar so trpelo na odredbo dr. Avramoviča, ki je ugotovil da ni nobene pomoči, prepeljal v mrtvašnico k Sv. Krištofu. Obširneje poročilo o tragičnem dogodku je prinesel že današnji »Ponedeljek«.

Pretrpeti rodbinska tragedija se je odigrala včeraj na Rakeku. Ljubljanska občinska uboga, 70letna Marija Miklavčičeva, se je nedavno preselila k svojemu sinu, ki je uradni finančne konarole na Rakeku. Včeraj pa je nastal med materjo in sinom hud prepri med katerim se je sin tako daleč spozbil da je svojo sivolaso mater udaril s topim predmetom tako močno po glavi da jo je obšla kri in se je reva takoj onesvestila. Z vlakom so jo prepeljali v Ljubljano, od koder jo je rešilni avto prepeljal v bolnico. V bolnici so ugotovili, da je poškodba Miklavčičeve zelo težka in je njen položaj zelo kritičen. Brutalni sin se bo pa za svoje nepremišljeno dejanje zagovarjal pred sodniki.

Dasi sta bila oba praznika v znamenju predpustnih prireditev in maskerade, je bilo v Ljubljani vendar oba dneva zelo mirno če izvzamemo nenavaden in tragičen dogodek ki se je pripetil v soboto pomoči odnoso v nedeljo zjutraj v Kolenčevi gostilni v Sodobni Šiški. Tam je bila namreč domača zabava in bilo je precej živahno. Zabave se je udeležil tudi 28letni tiskar Ivan K., a kasneje se je tam pojavil tudi nek podnarednik V družbi svojega tovariša K. in podnarednik sta šli za neko brhko. Škarico in posledica je bila, da sta se gledala postrani. Nobeden ni hotel popustiti in kmalu sta se posteno sprla. Med preprirom je volak nenadoma podrl K. na tla in po pokleknil na prsi in ga uveržen v levo uho K. je ob bolečine zakričal toda volak ni hotel popustiti. Končno je nagle vstal in se predno ga je kdo mogel prijeti, je pobegnil. Nesrečnega tiskarja, ki je močno krvaveč, so morali z rešilnim vozom prenesti v bolnico, kjer so ugotovili, da mu je volak levo uho skoro popolnoma odgriznil.

Kdo je storilec, policija za enkrat še ni mogla ugotoviti, vendar je upati, da bo volak še danes v roki pravice, zakaj v gostilni je v naglici pozabil šajkačo in pas z bajnetom.

Na svečnico opoldne je našel tino graf Viljem Vlahovič na Srednji na Prulah nekoga moškega, ki je ležal nezavesten v snegu. Mislil je, da gre za kakega samomorilnega kandidata in zato ga je prenesel v bližnjo vežo in ga skušal obuditi. Toda to se mu ni posrežilo, narkar le o dogodku obvestil policijskega stražnika. Ta je poklical rešilno postajo na pomoč, nezvestnega moškega so prenesli v bolnico. Ugotovili so, da gre za 30letnega čevljarja Ivana Oprešnika. Mož je nekoliko preveč globoko naspal v kozarček in je pilan na cesti zasnal. V mrzlu hi kmalu zmrznil. V bolnici se je čevljar kmalu zavedel.

Za in proti predoru pod Rokavskim prelivom

Angleška javnost je proti predoru pod Rokavskim prelivom, Francozi se pa zelo navdušujejo zanj. — Pametnih razlogov nimajo ne eni ne drugi.

Vse kaže, da bo drzen načrt predora pod Rokavskim prelivom v dogledni dobi uresničen. O železniški zvezi med evropskim kontinentom in Anglijo pod morjem so sanjali inženjerji že leta 1907 in 1913, toda takrat znanost še ni bilo toliko napredovala da bi bilo mogoče resno razmišljati o predoru, ki bo največji na svetu saj bo dolg celih 35 km. V Angliji je odpor proti temu načrtu znatno popustil. Angliški odbor za gradnjo predora je nepričakovano pokrm energično propagandno akcijo. Poslanec sir William Bull pregovarja poslance in lorde, naj podpro to akcijo in v posaniški zbornici je pridobil že 117 konservativcev, 21 laburistov in 13 liberalcev, ne glede na 116 lordov. Med nasprotniki je pa neka zelo uglednih mož, med katerimi naj omenimo samo lorda Cushenduma ki je zastona obojele a zunanjega ministra Walsha in ki je bil v laburistnem kabinetu vojni minister. Pristaši grandioznega načrta pa imajo vsa v parlamentu večino. Temeš so imeli pred dnevi celo stran izjav odličnih industrijalcev, trgovcev in bankirjev, ki se izjavljajo za gradnjo predora pod Rokavskim prelivom. Ministrski predsednik je na eni zadnji seji spodnje zbornice odgovoril na vprašanje delavskega poslanca Thurtlea, da je vlada sklenila izročiti načrt strokovnim komisijam. Ko je pa Thurtle vprašal, če pomeni to, da bo načrt znova izročen odboru za narodno obrambo je Baldwin odgovoril, da je to skrivnost angleških ministrov, o kateri si lahko misli vsak, kar hoče.

Odbor za narodno obrambo je bil doslej vedno proti gradnji predora pod Rokavskim prelivom. Kakšno je zdaj njegovo stališče še ni znano. Nobena angleška vlada pa še ni imela poguma prezirati mnenje vojaških dostojanstvenikov. Ko je postalo vprašanje predora aktualno leta 1924, je šel Macdonald poznično vprašati generala, ki so bili odločno proti gradnji predora. Ni izključeno, da bodo zdaj svoje stališče izpremenili. Toda vojaška stran predora ni edina, katere so se Angliji hali. Laiki ne razumijo, zakaj so vojaški proti predoru. Laiki so imeli že dovolj prilike videti, kako je lahko porušiti železniško progo. Zastojaste odstraniti tračnice a i porušiti most pa i promet ustavljen. Zato ne razumejo kako more biti v predoru tako težko to, kar je na površju zelo lahko. Morda bi pa služil predor kot rov, po katerem bi se sovražnik lahko podkopal pod Anglijo. V tem primeru bi se morali Francozi bati odpora pod Rokavskim prelivom prav tako, kakor Angliji. Toda Francozom kaj takega še na misel ne pride.

Res hoče menda da se skrivajo za vojaški interesi trosski interesi in predsodki. V Angliji je zdaj mnogo trgovcev, ki se boje predora pod Rokav-

skim prelivom prav tako, kakor so se ga bali l. 1907, ko se je resno govorilo o njem. Boje se ga še bo, kajti po ožaj angleških trgovine je zdaj slabši nego je bil l. 1907. Takrat se je upirala luksuzna trgovina v West-Endu, češ da bi jo predor uničil ker bi hodile An ezine nakupovat v Pariz. Zdaj ta argument ne drži, kajti sitnosti s potnim liči in visoke carine bi angleškim damam izlete v Pariz znatno podražile. Klub temu pa pišejo angleški sotrudnik francoskih istov da se angleški trgovci tudi zdaj proti predoru pod Rokavskim prelivom in sicer zato, ker bi povzročil velik dotok inozemskega blaga na angleški trg. Pač pa je odpadel en važen argument proti, obenem se je pa na vili tehten razlog za predor. Važno besedo pri predoru so imele parohodne družbe, ki skrbje za promet med angliško in francosko obalo. Zdaj je ta promet v režiiji železniških družb. Močan argument za so pa izsledili na ubažit v brezposelnosti. Pri gradnji predora bi bilo zaposlenih štiri leta na manj 12.000 delavcev.

Toda vse to utegne biti še premaro proti predsodkom, o katerih prebivalci kontinenta nimajo niti pojma. Angliji prebivajo na otokih in so prepričani da bi navprtil predor iz njih neke manj vredne otočane. Ni pa izključeno, da je ta predsodek eden podzavdnih vzrokov, da se Francozi tako na dušujejo za predor. V Franciji proti predoru nikoli ni bilo ne vojaških, ne trgovskih pomislekov. Francozom je predor pod Rokavskim zalivom luknja ki se da po potrebi znova zamašiti. Francozi imajo za predor prav tako malo tehničnih in pametnih argumentov, kakor Angliji proti Predoru bi potovanje v London skrajšal in znatno olajšal Rokavski preliv je namreč glede vremena na zelo slabem g'asu. V normalnih razmerah trajajo vožnja sedem ur, torej približno toliko, kolikor iz Pariza v Lyon. Počeg tega so potnikom na razpolago hidroplani. Nihče torej ne more trditi da je proga Pariz—London ekspedicia. Angliji navajajo med nočnicami in ob vsakih večjih praznikih v takih množicah v Pariz, da ni dvoma, da im je potovanje v francosko prestolico navadn izlet. Toda Francozi zavajajo Angležem da sede na otoku.

To so torej v glavnem argumenti za in proti predoru pod Rokavskim prelivom. Objektivna javnost je nepriznana da bi bil predor velikega gospodarskega in kulturnega pomena obenem bi pa doseela moderna tehnika z n'jim uspeh kakršnega še ne razna zgodovina človeštva. Zato prevladuje v inozemstvu prepričanje, da se bodo Angliji starih predsodkov in pomislekov otresli in da dobita prestolici obeh držav v doglednem času železniško zvezo.

91 milijonov za ublažitev socijalne bede

Odbor za javna dela pri ministrstvu socijalne politike je na zadnji seji pod predsedstvom ministra dr. Drinkoviča določil kredite posameznim oblastem za pomoč ro velikih elementarnih nesreč in za izboljšanje zelo važnih in nujno potrebnih javnih del. Za posamezne oblasti so določene naslednje vsote:

Za zetsko oblast 17 milijonov, za mostarsko 15, za b'hačko 4, za primorsko krajiško 10, za sarajevsko 3, za travniško 3, za ljubljansko 3, za užičko 5, za raško 5, dubrovniško 4.700.000 in za splitsko 20.400 tisoč Din.

Nadalje je odbor razdelil tudi vsoto 18 in pol milijonov, ki je na razpolago pri H'notekarni banki, za velike žunone da zadostijo množicim potrebam javnega značaja. Od tega kredita odnese na veliko žunonstvo na Cetinju 1.500.000, Mostarju 1.300 tisoč, Solitu 2.000.000, Dubrovniku 500.000, Karlovcu 1.000.000, Sarajevu 300.000, Travniku 300.000, in Užicu 500.000 in Čačku 500.000. Te vsote se bodo v prvi vrsti uporabljale za akontacije zaslužka ministrstvenih zavodov, ki n'ne enočinno izvedejo javna dela. Velika žunonstva bodo dobila za vsa potrebna dela načrte, delo na bo izvršilo neobvladstvo, ki bo p'čeno iz teh kreditov. Ostanke kredita pri H'notekarni banki bo razdelil odbor za javna dela po stvarnih potrebah.

Poleg te akcije odbora za javna dela je še akcija društva B'hačka križ, da namo na prebivalcem ki n'ne enočinno izvedejo del, pri nekaj se že dobita društva B'hačka križ na milijona Din, pred dobitim tednom pa je minister socijalne politike ukazal

društvu potom H'notekarne banke se 1 milijon Din. Ta vsota se bo razdelila najsiromanejšim krajem in rodbinam, ki so bile oskudovane ob zadnih elementarnih katastrofah. S prejšnjimi krediti in s tem, kar mu je sedaj nakazano, ima Rdeč križ na razpolago 2 in pol milijona Din.

Vsenemška propaganda s tajnimi fondy

Berlin 3. febr. Glede soora med francoskim ministrstvom predložitv in nemškim ministrom dr. Stresemannom zaradi nemških tajnih fondy za nemške nemške propagandne namene je sklenila vlada da bo podvela v Parizu diplomatsko demarš. Nemški poslanec v Parizu Hoesch bo prejel nalog, naj na podlagi nemškega proračuna opozori francoske vlade na njegovo zmotno in na obeh strani prisi da svoje zmotno na letni mezu kjer je podal evropsko namazne izjave, priet ponovi da bi Polinec izločil in čisto le zelo dvomljivo. Menja na da bo v enem izmed svojih občasnih nedeljskih govortov porabil priliko in svoje izjave izpopolnil s podrobnostmi.

Družajni večer Slovenščine

Zaradi 3. februarja V soboto večer je priredil Slovensko prosvetno društvo v Zagrebu v prostorih hrvaškega nevskega društva »L'insinjski družajni večer« s slovenskim snorodom, pri katerem so sodelovali iz poštvenosti na loma Poljskova, tenorist a. Jurkovič in ad. Rihovec. Na sporedu so bile hrvaške in slovenske noani in solne plesni nastopi. Po končanem snorodmu se je razvila prav animirana domača zabava s plesom.

Novi državni cestni zakon

Izjava ministra javnih del Savkovića. — Unificiranje državne gradbene službe. — Enoten cestni zakon za vso državo. — Modernizacija in izpopolnitev cestnega omrežja.

Minister za javna dela St. Savković je sprejel v soboto novinarje in jim obrazložil glavne smernice, po katerih bo sestavljen novi zakon o državnih cestah. Izjavil je:

Kolikar pomena bo uveljavljanje tega zakona za naš promet po kopnem, se mora soditi po dejstvu, da je doslej skoro vsaka pokrajina našo državo imela ne samo svoj poseben cestni zakon, temveč je bilo na ozemlju ene in iste gradbene direkcije istočasno v veljavi po več zakonov, zakonskih predpisov, uredb in patentov. Uporaba takih različnih zakonov je delala težkoče in komplicirala drugemu enotno državno administracijo. Razen tega so bili vsi zakoni izdelani pred več desetletji in povsem drugih razmerah ter so zastarali in že davno izgubili svoj pomen z ozirom na sedanje prometne in gospodarske potrebe.

Novi zakon bo izdelan ne samo z ozirom na sedanje državne potrebe, temveč tudi z ozirom na potrebe sodobnega prometa. Z njegovim uveljavljanjem in definitivno določitvijo državnega cestnega omrežja, ki bo vezalo vse pokrajine in jača gospodarska središča, se bo ustvarila možnost za ojačanje našega narodnega gospodarstva, ureditev naših cest in njihovo usposobljenost za sodobni motorni promet, ki se pri nas naglo razvija.

Poleg tega zakona se izdelujejo tudi zakoni za oblastne sreske in občinske ceste, kakor tudi potrebne uredbe in pravilniki, s katerimi bo podrobno odrejena uporaba cest ter promet na njih.

Naša gradbena politika nima v tem trenutku večjega problema od zgraditve novih ter obnovitve razpadlih cest. To delo zahteva velike investicije ter materialnih in finančnih sredstev, ki pa so po svojem namenu produktivni, ker je napredek našega gospodarskega življenja potom povečanja poljedelske produkcije odvisen od normalnega prometa, ki ga mi prav za prav nimamo. Zahteve moderne prometa in vedno večja potreba motornih vozil zahtevajo, da naj bo gornja plast cest odpornejša, bolj elastična in sposobna nositi večji pritisk, kakor je bilo potrebno pred več desetletji. Zato moramo z novim zakonom o graditvi državnih cest odstraniti vzroke karcinoma in nesodobnega grajanja ka-

kor tudi njihovega neorganiziranega in primitivnega vzdrževanja. Za dosedaj tega namena se bo osnovala konzultivna korporacija pri ministrstvu za javna dela v svrhu dajanja splošnih navodil ter mnenj o cestah sploh. Razen zastopnikov države bodo v tem zboru zastopane inženjerske, industrijske in trgovske zbornice, kakor tudi avtomobilski, oddelek za turizem itd.

Avtomobil je izgubil značaj prevoznega sredstva bogatih in privilegiranih slojev, brezposelnih turistov. S svojo brzi in spretnostjo je avtomobil postal socialna potreba in s tem povzročil važnost ceste. Dobra cesta dopušča izkoriščanje lokalnih in motornih sredstev, izpopolnjuje in aktivira železnico ter povečuje gospodarsko produkcijo pokrajine, skozi katero vodi.

Neodržane ceste, obilne, sreske in občinske, se bodo gradile po kombiniranem načinu s človeško močjo (kulukom) in sredstvi, dobjenimi od posebnih cestnih doli. Obdobje v enem in drugem primeru bo progresivno in novosovremeno sreski cestni fondji bodo uporabljali doklade izključno za ceste. Našemu ljudstvu ni treba biti žal ne truda ne sredstev, potrebnih za zgraditev cest, ki vodijo mimo hiš in ki mu omogočajo dohod na trg v vsakem letnem času in ob vsakem vremenu. Na ta način bomo tudi vračanje brezposelnosti na vasi, ki zavzema z vsakim letom večji razmah ter sila državo, da troši na leto stotine milijonov dinarjev in razpisa neracionalno brez določenega in pripravljenega načrta ljudsko premoženje. Narod hoče delati, zlasti pa hoče delati z ljudmi, ki mu znajo potrebno odrediti in vedo, kaj hočejo. Narod je neposreden, realen ter gleda na delo skozi prizmo svojih interesov. Zato bo delal na cestah, ki vodijo skozi njegovo soto in po katerih potuje v mesto, za vestno in marljivo, prepričan, da dela zase in za svoje otroke.

Pri vsem tem delu se bomo poleg poznanja odnošajev in razmer našega naroda posluževali tudi dragocenih izkušenj kulturnih držav.

Z unificiranjem zakonodaje gradbene službe v naši državi in z omogočanjem sodobne cestne politike bomo zagotovili gospodarsko bodočnost države.

Harakiri vlomilca v zaporu

Poglavar vlomilske tolpe Ivan Petrak je hotel uiti zaslužni kazni, pa ni mogel. — V obupu si je razparal trebuh, pa tudi to ga ne bo rešilo.

Pred tedni so v Zagrebu aretirali nekoga Ivana Petraka, rojenega v Zagrebu leta 1901. Po poklicu je tapetarski pomočnik brez službe, stanoval je na Savski cesti. Zadnje čase je zagrebški kriminalna kronika beležila številne večje in manjše vlomne. Vse je kazalo, da obstaja dobro organizirana vlomilska tolpa, ki je vse vlomne premišljeno in po načrtu izvršila. Kot član te vlomilske tolpe je bil aretiran tudi Ivan Petrak.

Zagrebško redarstvo je bilo prepričano, da je vodja vlomilcev star in izkušen zločinec. Kajti po načini vlomne se spoznata tudi vlomilci. Vsi vlomni v Zagrebu so pričali, da je vlomilec že viden tega posla in da ima novince, ki mu pomagajo pri delu. Zanimivo je, da vsak vlomilec uporablja pri vladu posebno orodje in zapusti za seboj tudi vedno iste sledove. Policija, ki ima v evidenci vse vlomne in tudi vlomilce, čijih način vlomni ji je že znan, večkrat že samo po teh podatkih izsledil pravega zločince.

Ivan Petrak ni star vlomilec po letih, saj mu je šele 28 let, na stranpoti je začel zgodaj. Že leta 1916, ko mu je bilo komaj 15 let, je bil obsojen na eno leto ječe zaradi tatvine. Leta 1919 je bil zopet obsojen na 18 mesecev ječe tudi zaradi tatvine. Leta 1921, so ga izgnali za pet let in leta 1922 je bil obsojen na pet let ječe, katero je odsedel v Lepoglavi.

Ko se je vrnil v Zagreb, je policija nani posebno pazila. Pazila je na vsak njegov korak. Njegova preteklost in njegovo zločinsko življenje je bilo krivo, da ga policija ni pustila v miru. Zato je povsem naravno, da je policija dobro vedela, kako vlomilec živi in s čim se ukvarja. Pred tedni so ga aretirali in obdolžili, da je izvršil več državnih vlovov v Zagrebu in da je bil organizator velike in nevarne vlomilske tolpe. Policija se ni motila. Pri zaslišanju je aretiranc priznal, da je izvršil zadnje mesece v Zagrebu 16 vlovov. Policija je pa bila mnenja, da ima na vesti še druge delikte in je navedla preiskavo, da odkrije njegove grehe.

Po dosedanjih preiskavi je Petrak izvršil dva velika vlomna. Odnesel je okoli 50.000 dinarjev. Pri ostalih vlovih je bil njegov plen majši. Vsega skupaj je nakradel v zadnjih mesecih okoli 100.000 Din deloma v blagu, deloma v denarju.

Ko je policija odkrila vse njegove zločine, je Petrak vedel, da ga čaka huda kazn. Vedel je, da bo moral zopet odsedeti večletno kazen v Lepoglavi, kjer se mu ni godilo posebno dobro. Zato je razmišljal v zaporu osem dni, kako bi ušel kazni. To je vedela tudi policija in mu je posvečala posebno pozornost. Tako je zločinec sprevlel, da pobegnit ne more. Ostala mu je še bolnica kot zadnje upanje.

Pred dnevi se je v vlomilec nenadoma odločil, da mora v bolnico, ker je bolan. Teda z boleznijo je križ, ne pride karbi bi jo človek najbolje potreboval. Celo hude ni bilo v vlomilecovo celico, čeprav si je tako želel. Zato se je v obupu odločil, da si razbije glavo, tisto zločinsko glavo, ki ga je

spravila v zapor in v kaznišnico. Petrak se je zaletel nekega dne z glavo v zid kakor kozel. Pri je brizgnila iz lobanje, toda ker je imel izredno trdo glavo, se mu ni pripetilo nič hudega. Obvezal je mu glavo in ga na njegovo veliko presenečenje pustil v zaporu.

Petrak pa ni miroval. Kar naprej je prenašal, kako bi prišel v bolnico. Nekdo mu je v zapor prinesel žepni nož in nato se je vlomilec odločil, da izvrši na sebi težko operacijo, zaradi katere ga bodo morali poslati v bolnico.

V četrtek mu je to res uspelo. Okoli 6 ure so pazniki iz njegove celice čuli krič in vik na pomoč. Paznik je odhitel v celico od koder se je razlegal javkanje in je našel na tleh vsega v krvi vlomilca Ivana Petraka. Poklicala je svoje predstojnike. Ko so videli, da je pomoč morda potrebna, so poklicali rešilni voz, ki je trdovratnega samomorilca odpeljal v bolnico. Zdravniki so ugotovili, da si je Petrak zabodel nož v trebuh in si je rani črva in žilce. Poškodbe pa niso smrtno nevarne in tako bo vlomilec kmalu zopet romal iz bolnice v zapor.

Kdaj pride Puniša Račić pred sodišče

Pričakovalo se je, da se bo sodna razprava o zločinu v Narodni skupščini vršila v tekočem mesecu, ker je kasalsko sodišče zavrnilo vse pritožbe in potrdilo sklep sodišča prve stopnje o obtožbi in preiskovalnem zaporu Puniše Račića, Tome Popovića in Drag. Jovanovića Lune. Med tem se je pa pojavila tehnična zapreka, radi katere bo treba sodno razpravo odložiti najmanj za mesec dni, ako ne za dalje časa. Po § 98. in 94. zakona o sodnem postopku za kazenska dejanja se namreč morajo priče s področja drugih sodnih okrožij zaslišati in zaprijeti pri njihovih sodiščih ter njihova zaslišanja poslati sodišču, ki mu je poverjena sodba, v nadaljnjo postopanje. Na podlagi teh prepisov namreč beogradske sodišče odrediti, naj se vse priče izven Beograda zaslišijo pri pristojnih sodiščih, oziroma, da pri njih potrdijo ali izpolnijo svoje izpovedbe in se zaprišejo. Na ta način bi velikemu številu priče ne bilo treba priti v Beograd k pričevanju ter bi se razprava pospešila, ker bi ne bilo potrebno ponovno zasliševanje in zaprejanje na glavni razpravi.

Zagovorniki obtoženih Puniše Račića, Tome Popovića in D. Jovanovića Lune se baje ne strinjajo s to namero sodišča ter zahtevajo, naj se vse priče ponovno zaslišijo pri glavni razpravi. Zagovornik Bora L. Popović je z nekaterimi drugimi zagovorniki poslal v soboto sodišču zahtevo v tem smislu, v katerem navaja na podlagi zakonika o sodnem postopku v kazenskih zadevah, da bi moralo sodišče upoštevati tudi druge zakonske predpise, zlasti pa glavni namen postopanja v kazenskih zadevah, da se o vseh okoliščinah kazenskega dejanja ugotovi stvarna resnica. Zlasti je potrebno po njihovih mnenju, da se priče, katerih izpovedi so se v preiskavi izkazale kot nezanesljive in v nasprotju z

drugimi izpovedbami, ponovno zaslišijo na glavni razpravi. Treba jih je konfrontirati, nakar naj bi se šele zaprišejo. Zagovorniki zahtevajo, naj se zaslišijo vse priče, ker se brez tega ni mogoče misliti, da bi se mogli zbrati vsi elementi za pravilno razsodbo.

Ako bo sodišče pristalo na to zahtevo zagovornikov ter bo pozvalo na glavno razpravo vse priče, katerih je okoli 150 in ki so večinoma izven Beograda, poteni se bo morda vršila glavna razprava proti Puniši Račiću že meseca februarja, v nasprotnem primeru pa šele v marcu ali pa v aprilu.

Milan Pugalj

Ljubljana, 4. februarja. V

nedejo ob pol 3. jutraj je podlegel po daljšem trpljenju srčni vodenici pisatelj in režiser Narodnega gledališča Milan Pugalj. Pokojnik je bil rojen 3. januarja 1863 v Kandiji pri Novem mestu in je obiskoval gimnazijo v Novem mestu in na Sušaku. Ker mu je zgodaj umrl oče, je opustil študije in se posvetil literaturi. Leta 1910 je postal tajnik »Slovenske Matice«. V letih 1915—1917 je bil tudi urednik »Slovanca«, leta 1918/19 sourednik »Ljubljanskega Zvonca«. Po vojni je postal tajnik Narodnega gledališča v Ljubljani in se je začel udeleževati kot režiser. Njegove najboljše režije so bile: »Joy«, »Pri lepi krčmarici«, »Slaba vest«, »Pygmalion«, »Stalni gost«, »Bonbourgeois«, »Ladja Tenacity«.

Svoje prevence — pesmi in novele je pričel objavljati leta 1902 v »Domu in Svetu«. Pozneje je prestopil k »Ljubljanskemu Zvoncu«. Udeležoval se je tudi kot novinar. Od leta 1906. do 1917. je sodeloval pri »Slovenecu«. Leta 1911. je izdal zbirko novel »Mali ljudje«, na kar so sledile knjige: »Ura z angelji«, »Brez zarje«, »Mimo ciljeve«, »Zakonec«, »Crni panter« in »Nasa letas«. Vse te zbirke so zbudile splošno pozornost ter postale najbolj priljubljene čtivo našega občinstva.

Svojo dolgotrajno bolezen je prenašal pokojni s čudovito potrpežljivostjo. Zadnje čase ni mogel več ležati v postelji, temveč je sedel na stol in se mu je obiskoval v njegovi težki bolezni, je pravil, da smrt ni težka, da pa je težka skrb za svoje. Lanko poletje, ko se je zdelo, da se mu je obrnilo zdravje na bolje, je v šali prorokoval, da bo izdihnil 29. januarja letos.

Pogreb se bo vršil danes ob 4. popoldne iz hiše Slovenske Matice na Kongresnem trgu. Na zadnji poti ga bodo spremlili korporativno njegovi tovariši — pisatelji ter člani Narodnega gledališča. Pokojniku bodi ohranjen časten spomin, težko prizadeti rodbini naše iskreno sožalje!

Pogreb se bo vršil danes ob 4. popoldne iz hiše Slovenske Matice na Kongresnem trgu. Na zadnji poti ga bodo spremlili korporativno njegovi tovariši — pisatelji ter člani Narodnega gledališča. Pokojniku bodi ohranjen časten spomin, težko prizadeti rodbini naše iskreno sožalje!

Prosveta

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani

DRAMA.

Torek, 5. febr.: Volpone. Red C. Sreda, 6.: Betlehemska legenda. B. Četrtek, 7.: Zaptro. Petek, 8.: Utopljenca. A.

OPERA.

Torek, 5. febr.: Ljubezen treh kraljev. B. Sreda, 6.: Jonny svira. D. Četrtek, 7.: Gospod Lamberthier. Gostovanje Gajdarova in Gzowskaja. Izv. Petek, 8.: Ljubezen treh kraljev. C.

Nestroy : Utopljenca

Burka, spisana po igriku za igralce in ljudstvo, je za predpust prav dobrodošla tudi na našem odru. Samo zabavati in nekoliko se ponorčevati iz nekaterih literarnih velikánov, cele klasičkov, je namen »Utopljenca«. Venjetnost, umetelnenost, psihološko poglabljanje so reči, ki jih tu ni zahtevali. A burka je čedna, brez neukusnosti, podaja izvrstne tipe in zelo hvalne vloge in tudi njena moralnost je zadovoljiva. Satira na priljetstvo in človeško hvalnost zadeva se zmerom v čeno. Glavno pa je, tu se lahko človek zopet enkrat zdravo in čisto navijemo nasmehi.

Sveda, popoln užitek imajo pri Nestroyu la, ako ga ališiš v originalu, v pristnem dunajskem žargonu. Kolikor lahko igrajo Slovenci take reči in osebe, treba priznati, da so naši igralci v splošnem prava dobro odrezali. Cesarjev komični najemnik postavja, Bučar je figura, ki jo bodo pravi radi gledali. G. Cesar napreduje nenehno in prinaša zmerom kaj novega. Njegov dunajski dialekt je imeniten. G. Kraki, nesrečni klepar, je kot težkokrvna melanholik zelo zabaven in tudi kot pevec ustrežljiv. G. Levar v ulogi blaziranega zapravljivca, ga. Rakarjeva kot modistka, ga. Medvedova kot zdravo kmetiško dekle so vsesok dobre kreacije. Njih petje je zelo polvalno. Sploh je bila predstava prav zadovoljiva, režija vrlo pretna in občuna ter je burka v polni meri dosegla svojo svrhu. Ljudje se že dolgo niso tako radi smejali in smehi pri repriji je bil uspeh še večji.

Za četrtoho gostovanje v ljubljanskem Narodnem gledališču, ko gostujejo slavna ruska umetnika in bivša članica hudočestvenega teatra znameniti Gajdarov in Olga Gzowskaja se razprodani vsi parterni, balkonski in galerijski sedeli. Na razpolago pa je še nekaj lož in posameznih ložnih sedežev. Dobivajo se pri dnevi in blagajni v operi. Predstava bo v operi.

Gostovanje Ljube Matice. Kakor že javljeno, bo gostoval od nedelje dalje v naši operi g. Ljuba Matice, operni pevec iz Prage. Vstopnice za posamezna gostovanja v Carmen, Tosca in Mamma so v predprodaji pri dnevi blagajni v operi. Cene lanske opere.

Prva repertoar opere: Ljubezen treh kraljev bo v ljubljanski operi v torek, dne 5. t. m. Glavno žensko vlogo poje g. Vitan — Kunčeva, praskano basovsko partijo g. Julij Betetto, poleg nje v glavnih vlogah tudi g. Marček in Orha. Opera dirigira kapelnik g. Strioč, režira g. ravatelj Polk. Opera se pole za obznanja B.

Anton Bučar

Včeraj je umrl po daljši bolezni šef oddelka pismonos na glavni pošti v p. in hišni praestnik ljubljanski, g. Anton Bučar. Pokojnik je bil splošno znan in priljubljen v najširših krogih našega mesta. Kot bivši šef oddelka pismonos na ljubljanski glavni pošti je užival med podrejenimi poštini uslužbenci splošno spoštovanje in zaupanje zaradi svoje pravičnosti in ustrežljivosti. Bil je vedno zvest in navdušen narodnjak odločno naprednega mišljenja ter je z vnušnim sodelovanjem pri raznih akcijah narodnega in naprednega udejstvovanja. Ni bilo naprednega shoda ali sestanka, ki bi se ga po kojni g. Bučar ne udeležil ter ob potrebi posegel vmes z nasveti svoje izkušenosti. Bil je član raznih naših naprednih društev, navdušen in delaven Sokol, vnet pospeševatelj naprednih idej ter zvest in delaven član naprednih in gospodarskih društev v šentjakobskem in trnovskem okraju. Kot zaupnik nekdanje narodno-napredne stranke in pozneje bivše SDS je vedno in povsod odločno, toda z vso obzirnostjo nastopal v obrambi naprednih idej in naprednega dela. Zaradi svoje taktičnosti ni žvilval splošna nja samo med svojimi ožjimi pristasi, temveč tudi pri političnih nasprotnikih. Napredni živeli v Ljubljani je z njim izgubil zvesto, delovno in ugledno moč, ki jo bo težko poprsal.

Pokojnik zapušta težko prizadeto so prgo Marijo ter hčerko Boženo. Pogreb za služnega moža bo jutri ob 4. popoldne s Starega trga št. 9 na pokopališče k Sv. Križu.

Naj mu bo ohranjen časten spomin! Težko prizadeti rodbini naše iskreno sožalje!

Sport

Zagrebski listi v tekmi Zagreb - Ljubljana

Včeraj se je vršila v Zagrebu prijateljska tekma med zagrebško in ljubljansko reprezentacijo. Tekma je končala z visoko zmago v razmerju 7:0. Ljubljanska reprezentanca je torej popolnoma odpovedala. Vzrok je slaba kondicija vseh igralcev ki zdaj še skoro dva meseca niso imeli prilike za regularen trening na drugi strani je pa res, da se je igralo na terenu, k je onemogočil vsako igro, zakaj sneg je bil mestoma do 20 cm visok. Zagrebčani, ki igrajo vso zimo so takega vremena vajeni in zato je visok poraz naše reprezentance kolikor toliko razumljiv, da si ni opravičljiv!

Zagrebski listi poudarjajo, da se je igra vršila na skoko nemogočem terenu, na katerem so se fizično dobro razviti Zagrebčani zelo dobro znašli. Ljubljanci niso imeli nobene homogenosti med obrambo in krilsko vrsto ni bilo kontakta, a tudi napad ni imel stika z zaledjem ter je vobče igral nesmiselno in raztrgano. »Novosti« pišejo, da je bil najboljši mož na polju Slamič, dočim pravi kritik v »Jutarnjem listu«, da so bili še najboljši Zupanič, Koren in Šiška, dočim staro popolnom odgovarjala Jug in Doberlet. »Jutarnji list« tudi poroča, da je Primorje povodom svojega nedavnega gostovanja proti Gradjanekemu napravilo boljši vtis nego reprezentanca Ljubljane.

Občni zbor kolesarskega društva Sava

Na svečnico je imelo agilno kolesarsko društvo »Sava« svoj četrti redni občni zbor, na katerem je podalo bilanco svojega delovanja v preteklem letu.

Občni zbor se je vršil v gostilni pri Kavčiču na Privozu. Otvoril in vodil ga je marljivi društveni predsednik g. Fran Batelj, ki je obnem ustanovitelj »Sava«. Uvodoma je predsednik pozdravil številne navzoče člane, zahvalil se je vsem za udeležbo, zlasti toplo pa je pozdravil novinarje in delegate bratskih kolesarskih društev. V nadaljnjem govoru se je spominjal v preteklem letu umrlih dveh zaslužnih članov, Hechta in Tončke Grudnova, nato pa je prešel na dnevi red. Očital je kratko klubovo delovanje v preteklem letu, povdarjal joč, da je tudi lani »Sava« krepko napredovala in se čvrsto afirmirala na polju kolesarstva. Klub je imel več lepih prirediteljev in prijateljev. Letos proslavi že šetnico svojega obstoja. Govornik je razvil bodoči program in smernice društvenega delovanja, na kar je podal pregledno tajnisko poročilo tajnik Gregorič.

Iz tajniskega poročila je posneti, da šteje »Sava« 382 članov, 67 članic in 15 ustanovnikov. Lani se je društvo marljivo udeleževalo na polju kolesarstva. Imelo je več lastnih prirediteljev, od katerih je zlasti omeniti kolesarske dirke v septembru na igrišču Ilirije. Društveni dirkači so z velikim uspehom zastopali barve svojega kluba na raznih, lastnih, domačih in drugih prireditvah. Društvo je sodelovalo tudi pri vseh treh prvenstvenih dirkah ljubljanskega pododpora in deloma prevzelo ves tehnični aranje. Pohvalno je omeniti nekateri dirkači, tako Džordževića, Abuharja, Prodana, Slamiča itd. Pri nekaterih dirkah so sodelovali tudi dame, ki so s svojo udeležbo propagando mnogo »oristile« kolesarskemu sportu. Omeniti moramo tudi nekateri stare kolesarje, na čelu z g. Batjelom, ki so danes vsi še vedno trdni na kolesu.

Po tajniskem poročilu in poročilu blagajnika Dolenca, ki ju je občni zbor soglasno sprejel na znanje, je pozdravil navzoče v imenu kolesarskega kluba »Ljubljana«, njegov zastopnik Rupnik, v imenu »Sore« pa Grudnik.

Nato se je vršilo žrebanje za nagrade, določene članstvu, ki je povzročilo obveznost društva v polni meri poravnalo. Pet članov in dve dami sta prejeli lepa darila. Občni zbor je bil s tem zaključen in udeleženci so se fotografirali na prostem. — Občni zbor je pokazal, da zanimanje za kolesarstvo pri nas od leta do leta napreduje, pokazal je pa tudi, da je »Sava« nedvomno eden naših najmočnejših in najagilnejših kolesarskih klubov.

— Lepi uspehi naših zimskih sportnikov na Hrvatskem, v nogometu slove nismo doslej Hrvatom — to se pravi vsaj v Zagrebu ne, kakaj v Ljubljani jih vedno porazimo — zato pa lahko trdimo, da je naš simski sport za cel razred boljši in da v tem pogledu brate Hrvate vedno nadziramo. Dokaz temu so tudi večkratni zimska tekovanja na Hrvatskem, kjer so si Slovenci, daj niso bili zastopani po svojih najboljših močeh, izlovali slovo, vsa prvenstva. Tako so se vršile večkrat v Zagrebu drsalne tekme, kjer si je v umetnem drsanju priboril prvo mesto Polo Schwab iz Ljubljane, z pri temki Avtorjev na 500 in 100 metrov je bil prvi Avčin iz Ljubljane — Na Sljemenu se vršile smučske tekme za prvenstvo Hrvatske in Slavonije in je prispele prvi na cilj Dolenik Mirko iz Maribora v času 1 : 47.19. Med junjerji je prvi prišel na cilj Pirc v času 2:04.28.

— Službene objave LHP-a. V smislu § 20 pod-slovesnih pravil se ex presidio sklicuje za 3. III. 1929. redno glavno skupščino LHP-a s sledečim dnevnim redom: a) poročila funkcionarjev, b) poročila absolutorija uprav, in revizijskega odbora, c) volitev novega upravn. odbora in reviz. odbora, d) določitev službenega glasila, e) slučajnosti. Predloge za glavno skupščino je treba predložiti pismeno najmanj 6 dni pred skupščino uprav. odbora. V skladu, da ob določenem času ni navzočih nad polovico rednih članov, se vrši glavna skupščina pol ure kasneje z istim dnevnim redom, toda brez oziira na število prisotnih članov. Skupščini imajo pravo pristojnost po od delegat klubov rudnih članov saveza s pravom glasa Čas in kraj skupščine se objavi naknadno. Opozorilo se vsi klubi da poravnajo nampr podsavezu vse svoje dometne obveznosti, sicer na glavni skupščini imajo glasovalne pravice. Vsi klubi se pozivajo, da v najkrajšem času poravnajo članarino za leto 1929 kakor tudi vse druge dometne obveznosti nampr podsavezu. Klubi se pozivajo, da pripravijo do redne glavne skupščine primerne predloge za odigranje prvenstvenih tekem v sezoni 1929. — Tajnica,

Beležnica

KOLENDAR.

Danes: Ponedeljek, 4. februarja 1929; kalotičani: Andrej; pravoslavni: 22. januarja, Timotije.

DANASNJE PRIREDITVE.

Kino Matice: »Groha strast«.

Kino Ideal: »Zapečatena usta«.

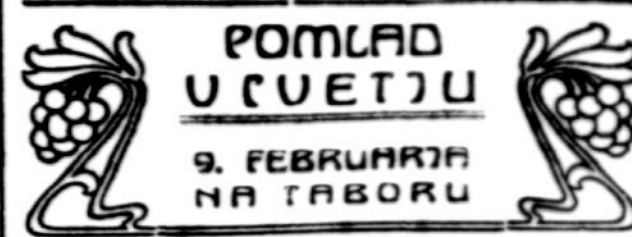
DEZURNE LEKARNE.

Danes: Leutek, Resljeva cesta. Bolnue, Rimska cesta.

Naš izvoz v l. 1928

Celokupna vrednost našega izvoza v letu 1928 je znašala po podatkih generalne direkcije carin 6.444.699.695 papirnatih ali 588.384.439 zlatih Din. V primeri s predlanskim letom, ko je znašala vrednost našega izvoza 6.400.153.068 papirnatih ali 584.408.162 zlatih Din, je naš izvoz lani narasel za 44.546.630 papirnatih ali 1.975.277 zlatih Din. V odstotkih znaša porast 0.69. Še bolj je naš izvoz lani napredoval po teži. Lani smo izvozili 4.526.762 ton blaga, predlansko pa 4.251.459 tako, da znaša porast 275.303 tone ali 6.47 odst.

Nazadovol je lani izvoz koruze, žita, pšenice, moke, suhih sliv, vina, spirita, prediva, žrebet, goveje živine, tolet, prašičev, svežega mesa, mesnih izdelkov, svinjske masla, masla, siru, jak, bukovih žetkanjih prago, kostanjevega ekstrakta, kalcijevega karbida, froclitica in svinca. Povečal se je pa izvoz pšenice, marmelade, lekarniških rastlin, optja, hmelja, drobnice, perutnine, kož, drv, gradbenega lesa, hrastovih železnih prago, raznih mesnih izdelkov, kalcijevega aluminida, cimenta, železa, bakra in drugih kovin.

Zveri v človeški podobi

Pred dnevi smo poročali o senzacionalnem procesu, ki se je pričel te dni v Vršavi. Na obtožni klopi sede upravni uradniki in vodja državnega vzgojevališča v Studzjenicah, ki so obtoženi strahovitih zločinov. V zavodu so namreč dečke tako mučili in pretepali, da jih je več podleglo poškodbam.

Na obtožni klopi sedi 10 zveri v človeški podobi: ravnatelj vzgojevališča, sedem vzgojiteljev in dva pazn.ka. Vsi so izvršili strahovite zločine, a najbolj krvočlen je bil vzgojitelj Podaubsky, ki je vtepal učencem pamet v glavo s palico. Gojence je bilal z žilovko ali pa z gorjačo. Pod udarci podivjane učitelja je eden nesrečnih gojencev izkvravel. Trpinčenu in šikaniranju so podlegli štirje učenci. 12 je pa težko poškodovanih in ostanejo pohabljeni vse življenje. Za trpinčenje nesrečnih gojencev so si vzorni pedagogi izmislili najgrozovitejši stvari. Tako so morali gojenci po cele noči preklecati na kamnitih tleh, ki so bila posuta z grabom ali črepinjami. Posebna kazen je bila, da je moral gojenec vso noč držati nad glavno škaf vode. Ponoči so kaznovane gojence nenadoma zbudili in jih po iliz mrzlo vodo, često so pa sadistični in perversni učitelji svoje učence zlorabljali. Včasih so prirejali orgije in bakanalije in so nesrečne dečke poponoma opijali. Pijane so do krvi pretepali. — Proces bo trajal več dni, povabljeni je okoli 140 prič. Obtoženci bodo strogo kaznovani.

Dnevne vesti.

— **Odlikovanje.** Z redom sv. Save IV. stopje je odlikovan predsednik ljubljanskega Avtokluba g. Avgust Praprotnik.

— **Iz sodne službe.** Premišljen je kandidat Ivan Soklič od okrajnega sodišča v Gornji Radgoni k okrajnemu sodišču v Kranju. Premišljen je tudi neki višji pisarniški oficijal od okrajnega sodišča v Kamniku k deželniemu sodišču v Ljubljani, toda imena »Službene Novine« ne povedo. Potrjen je stalnik in pomaknjen v višjo skupino pravnih praktikantov pri okrajnem sodišču v Mariboru Andrej Levstek.

— **Iz državne službe.** Imenovan je za politično - upravnega uradnika pri velikem županu ljubljanske oblasti pripravnik Franc Sink; v višjo skupino je pomaknjen pomočnik komisarja železniške in obmojne policije v Korošici Ciril Močnik.

— **Kredit za njuna dela v pasivnih krajih.** Odbor za javna dela pri ministrstvu socialne politike je imel 28. januarja sejo, na kateri je bilo sklenjeno dati pasivnim krajem podpore za njuna javna dela. Ljubljanska oblast (Suha Krajina) dobi 1.500.000 dinarjev.

— **Novi razred na osnovnih šolah v Sloveniji.** Prosvetno ministrstvo je odredilo, da se od 1. razreda na osnovni šoli v Mehinjah pri Kamniku in 4. na osnovni šoli v Sezanju pri Ljutomeru.

— **Honorarni profesorji na univerzah.** Prosvetno ministrstvo je odredilo, da se v bodoče ne bodo več nastavljali honorarni profesorji na univerzah s honorarji od ur. Da bi pa slušatelji ne ostali brez potrebne števila predmetov, bodo univerzitetne uprave naprosile redne in druge profesorje, da razširijo v interesu znanosti svoja predavanja tako, da bodo obsegala tudi gradivo, za katero so bili potrebni doslej honorarni profesorji s posebnimi honorarji od ur.

— **Konkurzi v januarju.** V januarju je bilo v naši državi 82 konkurzov, lani v januarju pa 79. Od tega odpade na Hrvaško in Slavonijo 4, na Srbijo in Črno goro 74, na Slovenijo in Dalmacijo 3, na Bosno in Hercegovino 1.

— **Obrt in industrija v naši državi.** Na inicijativu Centralne industrijskih korporacij je bil sestavljen s sodelovanjem vseh gosposarskih zbornic pregled trgovskih, obrtniških in industrijskih podjetij v naši državi. Koncem leta 1927 je bilo v naši državi 98.618 trgovskih, 184.156 obrtniških in 4031 industrijskih podjetij. Od tega odpade na področje zbornice za TOI v Ljubljani 11 tisoč 835 trgovskih, 26.556 obrtniških in 431 industrijskih podjetij.

— **Daljni potresi.** Profesor dr. Belar nam poroča, da so zabeležili njegovi potresomeri v observatoriju pod Triglavom 1. in 2. februarja dva močna daljnja potresa, katerih odmevi so vznemirjali po več ur našo grudo.

— **Vreme.** Vremenska napoved pravi, da bo deloma oblačno in mrzlo. Včeraj je bilo lepo v Mariboru, Zagrebu in Skopju, drugod pa deloma oblačno. Povsod je pritisnili zadnje dni hud mraz. Maksimalna temperatura je znašala včeraj v Splitu 0, v Skopju -6, v Ljubljani -9,7, v Zagrebu -10, v Mariboru -11. Davi je kazal barometer v Ljubljani 792 mm, temperatura je znašala -22 stopinj.

— **Kako je pobegnil komunist Vraneš.** Iz zvezskih zaporov je pbežal komunist Vraneš. Policija je uvedla strogo preiskavo in odkrila tudi pomagatelje, ki so pomagali komunistu na begu. Zaslula je več osumljencev, med njimi tudi nekoga mladeniča, ki je bil lani obsojen po zakonu o zaščiti države na dve leti ječe in je bil izpuščen po pogojni izpusti pred Vraneševim begom. Po izjavi nekaterih prič je bil ta mladenič med tremi neznanimi moškimi, ki so spuščali Vraneša iz prvega nadstropja okrajnega sodišča na dvorišče na vrvi. Priča je celo izjavil, da je mladenič vrgel Vranešu vrvi. Policija je prepričana, da so Vranešu omogočili beg komunisti, ki so bili izpušteni pogojno iz zaporov. Pričakuje se v najkrajšem času aretacija Vraneševih pomagateljev.

— **Ustavljen tramvajski promet v Zagrebu.** Na vogažu Frankopanske in Mesniške ulice se je včeraj jutraj utrgal gorenji električni vod. Tramvajski promet je bil v hipu ustavljen. Zaradi velikega mraza so se utrgale žice tudi na oglu Vlaške in Vojkove ulice. Ko so žice padle na tla, je nastal kratak stik. Druge nesreče ni bilo, ker je avtomat v električni centrali prekinil tok, ko se je utrgala prva žica. Vse dopolne je bil tramvajski promet v Zagrebu ustavljen. Žice so popravili šele okoli 1. ure. Med tem so prevažali Zagrebčane avtobusi, izvoščiki in avtotaksiji.

— **Velik požar v Šibeniku.** V soboto ponoči je nastal požar v velikih trnadstropni hiši kantonika Blažiča v ulici Luke Tolenciča v Šibeniku. Požar je kmalu razvelj veliki obseg. Takoj so poklicali gasilce, ki so začeli z gasilno akcijo, katero je pa zelo viral hud mraz. Motorne brigade niso funkcionirale in vodeni curki so že v zraku zmrznili. Na pomoč je prišlo tudi vojaštvo, kateremu je naposled uspelo požar omejiti. Pogasiti požara ni bilo mogoče. Hiša je pogorela do tal. Vse družine, ki so stanovale v nji, so brez strehe. Ob tej priliki se je tudi pokazalo, da bi bilo potrebno reorganizirati šibeniške gasilce, kajti pri tem požaru so skoro popolnoma odpovedali.

— **Nov sistem zakonskega trikota.** Po vojni se je neki ruski begunec vrnil v Rusijo in se kmalu nato domov oženil. Ker mu pa v Rusiji pod sovjeti ni bilo po godu, se je vrnil v Novi Sad in nastopil svojo prejšnjo službo maserja v mestnem kopalnici. V Novem Sadu je pa spoznal neko Hrvatitico, v katero se je zaljubil do ušes. Ko je pogledal da zakon, sklenjen pod sovjetskimi režimom v Jugoslaviji ne velja, se je brž poročil z novo ljubico. Prva žena, ki je tudi prišla iz Rusije v Novi Sad, ni imela nič proti tej zvezi, zahtevala je le, da ostane

ne pod isto streho z možem in v istem gospodinjstvu. Ker je bila druga žena s tem tudi zadovoljna, živi sedaj ruski maser z dvema zakonskima ženama. Za poročilo darilo je dala prva žena možu — budilko.

— **Trpljenje siromáčnih slojev v Hercegovini.** Zime, kakršna je letos v Hercegovini, ne pomnijo že nad 20 let. Že skoro dva meseca so vse reke zamrznjene in visok sneg pokriva pokrajino. Zaradi snega in hudega mraza so posebno prizadeti siromáčni sloji po vaseh. Navadno pasejo seljaki svoji živino celo zimo po pašnikih. Letos pašnike pokriva led in sneg in z vina mora ostati pri jastih in krmini jo morajo s senom, ki ga že povsod primanjkuje. Mraz je uničil tudi zelenjavo. Seljaki trpe pomankanje hrane in obleke. Velik mraz je torej najbolj zadel siromáčne sloje v Hercegovini. Če vasi so zbolele na hrpi. Zdi se, da se bodo razširile po Hercegovini epidemije, ko nastopi južno vreme, ker se sestrano in preležalo prebivalstvo ne bo moglo upirati bolezim.

— **Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** je prejela meseca januarja 1929. leta sledeče prispevke: I. Podružnice: Trebnje 92 Din; Jesenice 40 Din; Konjice 500 Din; Unec 110 Din; Kranj 2.865 Din; Fram 103 Din; Črnomelj m. 100 Din; Kočevje 328,50 Din; Sv. Duh 120 Din; Hrašnik m. 200 Din; Maribor m. 3250 Din; Ljubljana: mestna 2.462,20 Din; I. ljubljanska m. 239 Din; Sentpeterska 2.155 Din; Sentjakobsko - trnovska 2.80 Din; skupaj 12.876,70 Din. — II. Nabiralniki: Dr. Juro Hrašovec, Celje, 50 Din; podružnica Trebnje 124 Din; podružnica St. Rupert 99,10 Din; gost. Jelačin, Ljubljana, 60 Din; gost. Košak 14 Din; kavarna Zalaznik, Ljubljana, 5 Din; gostilna Bergant, Ljubljana, 65,10 Din; skupaj 417,20 Din. — III. Obrambni sklad: Sentpeterska 2. podružnica, Ljubljana, 2010 Din. — IV. Razni prispevki: L. Zupančič, Ljubljana, 100 Din; Iv. Rozman, Ljubljana, 100 Din; posojilnica Vuzenica 50 Din; Jos. Potočnik, Ljubljana, 125 Din; mestna občina Ljubljana 500 Din; A. Zele, Maribor 50 dinarjev; Rudolf Znidarčič, Leskovec, 25 Din; P. Stanovnik, Gor. Radgona, 50 Din; Iv. Grad, Beričevo, 36 Din; inž. Dukič in drug. Ljubljana, 50 Din; upravnitvo »Jutra«, Ljubljana, 677 Din; nelmenovan, Ljubljana, 100 Din; dr. Iv. Stojan, Ljutomer, 200 Din; M. Grom, Ljubljana, 100 Din; Jos. Zupančič, Ljubljana, 100 Din; Jos. Tušar, Sv. Anton, 100 Din; M. Lamutova, Ljubljana, zbirka, 135 Din; skupaj 2573 Din. — Vsota vseh prispevkov 17.876,90 Din.

— **Pri revmatizmu v glavi, v ledjih in ramah,** živčnih bolečinah, pri bolečih kolkih, vdoru se prirodná grenčica »Franz - Josef« rabi v velikim uspehom za vsakdanje čiščenje prebavilnega kanala. Vseučilniške klinike izpričujejo, da je voda »Franz - Josef« zlasti v srednji in kesnejši človeški dobi izborna želodčno in črevesno čistilo. Dobiva se po lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah. IL

— **Cenjeno občinstvo se vlnudno opozarja** na inventurno prodajo ostanov parov čevljev osobito malih števil po znatno znižani cenah dokler zaloga traja v trgovini PEKO Ljubljana. Aleksandrova cesta 131

GRADSKA LEKARNA, Kamenita ulica 11. Prosim Vas, da mi jih s prvim vlakom pošljete, ker je jako važno in potrebno za moje bolečine. Ne morem biti brez teh Markovih kapljic, zato prosim za 10 steklenic.

Johan Kreling, Darkovac.

Premog, drva, koks, oglje
»ILIRIJA«

Vilharjeva cesta (za Gl. kol.), Kralja Petra trg št. 8, Miklošičeva cesta 4, Telefon št. 2820. 78-T

Iz Ljubliane

— **Iz Pogreb Mire Pucove.** Na svečeno popoldne se je vršil pogreb mestne učiteljice Mire Pucove. Pred mrtvašnico javne bolnice so se zbrali kljub hudemu mrazu in burji zastopniki vseh ljubljanskih naprednih prosvetnih organizacij in njeni stanovski tovariši. Po pogrebnih obredih je šentjakovski pevski zbor, pomnožen s pevci Matice in drugih pevskih društev zapel Pavšičevo »Vigred se povrne«, nakar se je formalni veličasten sprevod. Pred krsto so nosili vence, za katerimi so korakale učence V. razreda šentjakobske dekliške osnovne šole. Za krsto so šli župan dr. Dinko Puc, urednik Fran Puc in njuna sestra Fani, šolska upravitelja dekliške osnovne šole v Kranju, nato uradnik mestnega magistrata, pesnik Oton Župančič in zastopniki vseh naprednih prosvetnih društev. Pred kapelico na Abačjevi cesti so pevci zapeli pokojnico »Blagor mu«, nakar se je sprevod pomikal proti pokopališču k sv. Križu.

— **Iz »Lisičje na Taboru«.** To je bila deviza letošnjega lovskega plesa, ki se je vršila v soboto na Taboru. In če kje, lahko pri lovskelem plesu trdimo: Tradicija čez vse! Da, tradicija čez vse, kajti letos še ni bilo zabave, ki bi bila tako dobro obiskana, a obenem je lovski ples pokazal, koliko simpatij uživajo vrli naši Nimrodi v javnosti Velika dvorana na Taboru, ki je največja v državi, je bila za številne goste iz Ljubliane, pa tudi iz ostalih krajev Slovenije, iz Kranja, Škofje Loke, Kamnika, Novega mesta, Ptujja in celo iz Hrvaške, skoro prepolna. Zato ni čuda, da je bila zabava zelo animirana. Taborška dvorana je bila vsa v zelenju, okrašena z lovskimi znaki in trofejami. Posrečen je bil aranžma na odru, kjer je bil listični breg, dočim so stene krasi ličile nage reševci in druge ptice. Pri vstopu sta goste sprejemala dva lovca v dresu in z lovskimi rogovi. Privedite je postelja plesa, publika, od najnižjih do najvišjih slojev. Seveda so prevladovali lovci, ki so bili večinoma v kroju in z »komport« ter krivčki za kloklom. Ljubke so bile dame, ki so si omislile za privedite

enoten kroj in znamenito devizo: bela blaza z zeleno toplico in črno krilo, okrašeno z lističkami. Te dame so imele zelen lovski klošček z limitirano listično glavo. Te noše so bile učinkovite in so dalele čeli privediti pestro obličje. K splošni animiranosti je mnogo pripomogel Sokolov orkester.

Maškarada Ljubljanskega SOKOLA

V NARODNEM DOMU

se vrši na pustni torek, 12. februarja pod devizo

»V deželi Mavrov«

— **Iz Reduta SK Ilirije.** V Unonu se je vršila v petek reduta, ki jo je priredil sportni klub Ilirija. Lahko rečemo, da je bila to ena najbolj elitnih, obenem pa demokratičnih plesnih prireditve, ki bi zaslužila večji obisk. Napača je bila, da so privedli izbrali dan pred tradicionalno zabavo — lovskelem plesom. Unionska dvorana je bila zelo ukusno dekorirana, vsa v zelenobele, posrečen je bil zlasti aranžma odra in dela nad odrom. V stranski zgornji dvorani je bil bar, kjer je bil aranžma tudi izredno razkošen in eleganten. Zabava je bila zelo animirana, k čemur sta zlasti pripomogli dve godbi: izvrsten Nagodetov orkester, ki je neumorno igral plesne komade, in Cvirnov trio v vrhu, kjer se je po polnoči razvil živahno baranje. Privedite je posetilo več odličnih gostov, ki jih je oficijelno sprejemal konzul dr. Dušar kot predsednik Ilirije. V dvorani je bilo nekaj elegantnih toalet in mask, ki bi delale čast tudi Dunaju. Prvo nagrado je najoriginalnejšo masko je jury prisodil gđ. Vodebovi iz Maribora, obenem pa izrekel priznanje gđ. Stojkovičevi in še nekaterim drugim damam za krasne toalete. Zabava je trajala do ranega jutra.

— **Iz Pariz v slikah.** Danes ob 8 uri zvečer nadaljuje g. prof. Pavel Brežnik s svojim predavanjem v Parizu in sicer kakor prvikrat, tako tudi sedaj v mali kazinski dvorani. Tokrat bo g. predavatelj obravnaval zlasti zapadli del Pariza z njegovimi modernimi, širokimi avenijami, opisal bo znameniti Eiffelov stolp, o katerem bo dodal zanimive zgodovinske in tehnične opazke, nakar bo prešel v popis pariške okolice. To pot bo obravnaval zlasti slavna gradova Versailles in Fontainebleau. Slednje bo predavatelj pripovedoval zanimive in šaljive dogodke, katere je preživel v družbi z rojaki, ki so se prvič v svojem življenju prišli ogledat Pariz, »la ville lumiere« in v njej zabavati. Drugi del predavanja je še mnogo bolj zanimiv, zato vabimo slavno občinstvo, da se ga udeleži v čim večjem številu.

— **Iz Večerni gospodinjstvi tečaj na Mladici.** Opozarjamo vse one, ki so prezle prvi razpis, da je začel tečaj prihodnjega tečaja v sredo 6. t. m. ob 17. Vpisovanje jutri in v sredo.

— **Iz Občni zbor Sentjakobskega gosposarskega naprednega društva** se ne vrši danes v ponedeljek Dan občnega zbora se članom naknadno sporoči.

— **Sokol L vabi vse brate in sestre,** ki bodo 9. t. m. — maškarada »Pomlad v cvetu« sodelovali, na generalni prireditveni sestanki, ki se vrši v torek 5. t. m. ob 20. uri na Taboru (pisarna). — Zdravo

— **Iz O vrtnicah in njih izboru za Ljubljano** in okolico bo predaval računski nadsvetnik A. Bukovec v torek 5. t. m. ob 20. na šentjakobski šoli. K splošno zanimivemu in praktičnemu predavanju vabi ljubljanska podružnica Sadržarskega in vrtnarskega društva vse prijatelje vrtnarstva.

— **Francosko - slovanski klub** ima svoj občni zbor v torek dne 5. t. m. ob 6. uri popoldne v društvenih prostorih v Narodnem domu.

— **Iz Preskrbite si pravočasno prijavnice** za otroško maškarado Atene, ki se vrši na pustno nedeljo popoldne v veliki kazinski dvorani, v psarni Atene, Dunajska cesta 1a/V.

Iz Celja

— **Iz Silen mraz v Celju.** Na svečeno se je Celje prebujalo v najlepšem jasnem in solnčnem vremenu. Kakor se sedaj spodi za svečeno je pritiskal silen mraz. Okrke 9 ure dopoldne je kazal termometer — 21 stopinj C. coolinde pa — 12° C. Včeraj pa se je mraz še pnostril tako da je znašala temperatura ob 9. uri dopoldne v mestu — 25° C. Nebo je še vedno popolnoma isno, solce pa ne more do svoje moči. Promet v mestu je popolnoma zastal, trg je bil prazen, meso pri mesarjih je bilo zmrznjeno in trdo kot drva. Ulice so prazne in le sempatja je videti kakšnega posameznika, ki urnih korakov hiti po svojih opravkih.

— **Iz Usmiliti se uhož pri tem!** Nadvojnom največje sirote so v tem strašnem mrazu zadnjih dni naše prijateljice — ptice. Radi visokega snega in hudega mraza ne morejo do krme vsled česar morajo poginati. Pomezniki jih sicer krmito, toda to ne zadostuje. Vsaka družina naj bi ostanki jedi razpoložila na primerna mesta in s tem obvarovala uboge ptice pred smrtjo.

— **Iz Lep dar.** Državni krajevni zaščiti dece in mladine v Celju je naklonil celjski mestni magistrat znesek 3000 Din. za kar se mu odbor prisrčno zahvaljuje. Naj bi to občino posnemale tudi druge občine in se tako udeleževale na karitativnem polju.

— **Iz Državna kraljeva zaščita dece in mladine v Celju** ima svoj redni občni zbor z običajnim dnevnim redom v četrtek 21. t. m. ob 20. uri zvečer v mali dvorani Narodnega doma. Na občnem zboru bo predaval odposlanec občnega odbora. Prijatelji uboge dece so vabljeni.

— **Iz Posipajte hodnike!** V sled hudega mraza so postala tla gladka kot steklo. Vsi hišni posestniki, oziroma oskrbniki se pa ne zavedajo svoje dolžnosti in ne posipajo vsako jutro gladkih hodnikov pred svojimi poslopji. Včeraj je bilo radi tega ovađenih policiji zopet šest posestnikov.

Angleži grade največji zrakoplov na svetu

Štirinadstropni zračni orjak za potnike. — Nov zrakoplov iz durailuminija in z Dieselowimi motorji. — Anglija hoče posekati Nemčijo.

Največji angleški konzern železne industrije Vickers gradi za angleško vojno ministrstvo zrakoplov, ki bo največji na svetu. Zrakoplov bo imel tovarniško znamko R 100 Istočasno grade zrakoplov R 101, ki bo sicer enako velik, toda drugače konstruiran. Na prostorni planini v Seloy, obdani od vseh strani z gozdovi, stoji ogromen tovarniški hangar. Na prvi pogled ne napravi angleški zrakoplov tako impozantnega vtisa, kakor Zeppelin, dasi je dvakrat večji. Pač pa preseneti notranjost zrakoplova, ki je podobna notranjosti modernega prekoceanskega parka. V zrakoplovu so štiri nadstropja. Spodaj je gondala v ozadju nad njo kapitanova kabina, oddelek za zemljevide in merilne instrumente, dalje kabine za posadko. Drugo in tretje nadstropje je dolženo za potnike. Impozanten vtis napravi velika jedilnica, v kateri stoji dolga miza, ob straneh pa več manjših mizic. Jedilnica je izredno visoka. Seza do drugega nadstropja za potnike. Okrog je dilnice so kabine za potnike, okrog dvorane pa galerija z mizicami za šahiste in ljubitelje kart. Vrh zrakoplova je narejena nekaka streha s terasami, na kateri se lahko potniki tudi ob slabem vremenu izprehajajo, ker je pokrita. Zrakoplov ima velika okna tako, da bodo potniki imeli krasen razgled na vse strani.

Zrakoplov je opremljen zelo praktično. Da bo teža manjša, so narejene stopnice iz lahkega braziljskega lesa. Na terasi bodo lahko potniki plesali. Novost bo električna kurjava. Prostornina novega angleškega zrakoplova bo znašala 141.000 kubičnih metrov, vendar bo pa zrakoplov krajši od Zeppelina, ki meri 235 metrov, dočim meri R 100 samo 215 m. Pač pa je višji, kajti Zeppelin je visok 30,5, R 100 pa 40 m. Tudi Nemci hočejo v bodoče graditi svoje

zrakoplove po angleškem sistemu. Zrakoplov bo gonilo šest motorjev, ki bodo razvijali 4200 konjskih sil. Maksimalna hitrost bo znašala 160 km na uro. Zrakoplov vzame na krov 100 potnikov, posadka bo šte 40 mož. Angleži pričakujejo od novega zrakoplova velik napredek zračnega prometa. Zrakoplov bo lahko letel brez pristanka iz Angije v Egipt, v Kanado ali Avstralijo. Do Egipta bo rabil dva dni, do Kanade 3, do Avstralije osem.

V delavnicah Royal Airline Works v Cardingtonu grade zrakoplov R 101 na povsem drugačnih novih principih. Ta zrakoplov bo iz duraluminja. Da bo stabilnost čim večja, bo na nekaterih krajih duraluminijski nadomestil z jeklom. Največja novost so Dieselowi motorji, ki bodo gonili zrakoplov. S tem se bodo izdatki za pogon znatno znižali, obenem pa bo varnost potnikov večja, kajti eksplozije bodo izključene. Zrakoplov bo imel tudi poseben salon za kadilce. Prvi zrakoplov bo lanko startal čez tri dni, drugi pa čez šest mesecev.

Anglija se zelo zanima za zračno zvezo s kolonijami. V mnogih krajih gradi hangarje odnosno stolpe za pristajanje zrakoplovov. V doglednem času bo imela Anglija redno zračno zvezo s Kanado, Indijo, Egiptom, Zelandijo in Avstralijo. Prva zračna proga, ki je skoro že pripravljena in za katero se Anglija najbolj zanima, bo zveza med Londonom in Indijo preko Egipta. Nastalo je vprašanje, ali naj se zgrade v poednih sektorjih zračnih prog hangarji ali stolpi.

Oba sistema imata svoje zagovornike. Zdi pa se, da zmagaue sistem stolpov, kajti hangarji so z asti za velike zrakoplove predragi. Stolpi imajo to preunost, da zadostuje za privedite zrakoplova tudi med vilharjem 15 mož, dočim jih je pri hangarju treba najmanj 200.

Dve ljubavni tragediji v Parizu

Pariška policijska kronika je beležila te dni dve pretresljivi tragediji. Na Rue Linne stanuje po jsko hotelir Jetzowsky, ki biva v Parizu že od l. 1914. Ko je bil še na Poljskem, se je oženil z lepo Salomo Makowsko, ki je bila 15 let mlajša od njega. Še zdaj, ko je stara že 35 let in ima 10letno hčerko, je Saloma zelo lepa. Zakon je bil spošteta sreča. Mož je mnogo zaslužil in žena si je lahko privoščila vse, kar ji je pozelelo srce. Zahajala je v družbo, v katero mož ni imel dostopa. Tako se mu je kmalu odinila, seznanila se je z elegantimi Parižani in pred dvema letoma se je hotela od moža ločiti. Toda mož je bil še vedno zaljubljen v njo in ni hotel o ločitvi ničesar slišati. Zakonske sreče je bilo konec. Žena je hrpenela samo no zabavi in ljubavnih pustolovčinah. Ljubosumni mož je nekoga dne prebrskal predalčke v ženinini mizi in našel pisma, iz katerih je razvidelo, da ga žena vara. Prišlo je do hudega prepira, v katerem je pa zmagala ž na tako, da jo je mož prosil celo odpušcanja. Saloma je obljubila, da se ne bo več shajala s svojim ljubkom. Drugo jutro je pa si šla služinčad v spalnici stre in kmalu je planil na hodnik hotelir, ki je naročil služinčadi, naj pokliče policijo. Policijski komisijsi je našla lepo Salomo v postelji mrtvo. Mož je priznal, da jo je v spanju ustrelil.

Nekaj ur pozneje je prišlo do ljubavne tragedije na Avenue Clichy. 20letno ljubico Carmen Masurovo na izprehod. Zaljubljenca sta se spotoma sprla, mladenič je potegnil bodečo in zabodel svojo ljubico dvakrat v prsa. S. Čajno se je pripeljal z avtobusom mimo policaj, ki je morila takoj aretirati. Dekle je v bolnici umrlo. Morilec je priznal, da je imel namen umoriti Masurovo. Da bi se mu načrt ne izjalovil, je namočil bodalo v strup.

Pred odpravo porotnih sodišč v Avstriji

V Avstriji vodijo zadnja leta odlični pravniški energično borbo proti porotni sodiščem, katera smatrajo za anahronizem in institucijo, ki se nikakor ne obnese. Povod temu so številne oprostilne razsodbe, ki jih je dunajska porota v mnogih primerih izrekla brez prave utemeljitve. Tako je bila lani oproščena Ne v Grosavescu, ki je umorila svojega moža, pote n je bil oproščen zakrknjen zločinec, ki je imel težke grehe na vesti, a najbolj drastičen primer je oprostila oprostitev dunajskega novinarja Pöfla.

To je izbilo sodu dno. Ogasililo se se odlični pravniški ki so po listih zalitavali odpravo, ali pa vsaj temeljito reformo porotnih sodišč. sklicujoč se na zadnje nemogoče razsodbe dunajskih porotnih sodišč. To pot se je začela tudi vada zanimati za to vprašanje in ministrski svet je nedavno razpravljaj o reformah, ki jih pripravljajo pravosodni minister dr. Slama. Če se ministru posreči uveljaviti zakonske načrte, pomeni to dejansko odpravo porotnih sodišč v Avstriji. Dr. Slam je predložil načrt, na podlagi katerega naj se namsto porotnih sodišč ustanove posebni senati. Čijh večino bi sicer tvorili porotniki in sicer devet po

številu, a pomagali naj bi jim trije poklicni sodniki.

Ministrov načrt je dober, vendar bo treba izvršiti še nekatere korektore. Minister pripravlja zdaj nov osnutek, katerega predloži ministrskemu svetu. Vlada predloži osnutek o reformi porotnih sodišč parlamentu.

Radioprogram

4. februarja, 17.: Koncert Radio - orkestra. — 18.30.: Češčina. Poučile z. Novak. — 19.: Francosčina. Poučile dr. Leben. — 19.30.: Medicina in mazaštvo. Predava dr. Göstl, primari bolnice za duševno bolne. — 20.: Bleiski letoviški orkester iz leta 1927, pod vodstvom prof. Jerala. Radio - orkester — 22.: Poročila in časovna napoved.

5. februarja, 12.30.: Reproducira glasba. — 13.: Časovna napoved. Reproducira glasba. — 13.30.: Stanje vode in borzna poročila. — 17.: Koncert Radio - orkestra. — 18.30.: Zima in zimski turizma. Predava g. Pavel Kunaver. — 19.: Nemščina. Poučile ga. dr. Piskernik. — 19.30.: Kemija vsakdanjega življenja. Predava prof. Penzov. — 20.: Slovenski klavirski večer g. Ostere. — 21.: Poročila in časovna napoved.

6. febr. 12.30.: Reproducira glasba. 13.: Časovna napoved. Reproducira glasba. — 13.30.: Stanje vode in borzna poročila. — 17.: Koncert Radio - orkestra. — 18.: Češčina. Poučile z. Novak. — 18.30.: Prilovalne krme na nivalah. Predava inž. Rado Lah. — 19.: Italijančina. Poučile prof. Gruđen. — 19.30.: Zgodovina Slovenec. Predava prof. S. Kranec. — 20.: Pevski solistični večer. (G. Jarc, pri klavirju g. Kogoj.) — Radio - orkester. — 22.: Poročila in časovna napoved.

7. februarja, 12.30.: Reproducira glasba. — 13.: Časovna napoved. Reproducira glasba. — 13.30.: Stanje vode in borzna poročila. — 17.: Koncert Radio - orkestra. — 18.: Češčina. Poučile z. Novak. — 18.30.: Prilovalne krme na nivalah. Predava inž. Rado Lah. — 19.: Italijančina. Poučile prof. Gruđen. — 19.30.: Zgodovina Slovenec. Predava prof. S. Kranec. — 20.: Pevski solistični večer. (G. Jarc, pri klavirju g. Kogoj.) — Radio - orkester. — 22.: Poročila in časovna napoved.

8. februarja, 12.30.: Reproducira glasba. — 13.: Časovna napoved. Reproducira glasba. — 13.30.: Stanje vode in borzna poročila. — 17.: Koncert Radio - orkestra. — 18.: Češčina. Poučile z. Novak. — 18.30.: Prilovalne krme na nivalah. Predava inž. Rado Lah. — 19.: Italijančina. Poučile prof. Gruđen. — 19.30.: Zgodovina Slovenec. Predava prof. S. Kranec. — 20.: Pevski solistični večer. (G. Jarc, pri klavirju g. Kogoj.) — Radio - orkester. — 22.: Poročila in časovna napoved.

9. februarja, 12.30.: Reproducira glasba. — 13.: Časovna napoved. Reproducira glasba. — 13.30.: Stanje vode in borzna poročila. — 17.: Koncert Radio - orkestra. — 18.: Češčina. Poučile z. Novak. — 18.30.: Prilovalne krme na nivalah. Predava inž. Rado Lah. — 19.: Italijančina. Poučile prof. Gruđen. — 19.30.: Zgodovina Slovenec. Predava prof. S. Kranec. — 20.: Pevski solistični večer. (G. Jarc, pri klavirju g. Kogoj.) — Radio - orkester. — 22.: Poročila in časovna napoved.

10. februarja, 9.30. Prenos cerkvene glasbe iz franc. cerkve. Električna in gosposarska. Predava inž. Ditrich. — 11.: Koncert Radio - kvarteta. — 12.: Časovna napoved. — 13.: France Vidmar Narodni pevci, poje svoje pesmi. — Lahka glasba. — 20.: Veseli predmost. Izvala šenipeterski pevci. — Radio - orkester. — 22.: Poročila in časovna napoved.

ANTISPIRITIST.

Pacijent zdravniku: Gospod doktor, li verujete v duhove? — Ne! — Zakaj pa ne? — Če bi verjel, da se duhovi umirih vračajo, bi moral takoj opustiti svoj poklic.

Urejuje: Josip Zupančič — Za »Narodno tiskarno: Fran Jezeršek, — Za opravo in uspehi in deli lista: Oton Christol — Vsi: Ljubljana